

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENÍ DO ZADANIA
Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
(PRÓBNY EGZAMIN RADCOWSKI – 11 LUTEGO 2025 R.)

1. Wyrok Sądu Okręgowego należy zaskarżyć w części oddalającej powództwo o zadośćuczynienie w stosunku do Michała Duraja, a więc co kwoty 70 000 zł z odsetkami ustawowymi oraz w części oddalającej powództwo Michała Duraja o zwrot poniesionych kosztów procesu, a więc co do kwoty 3254,40 zł. Zaskarżyć należy również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu dotyczące Michała Duraja. Tym samym zakresem zaskarżenia należy objąć punkt 4 wyroku (częściowo) oraz punkt 6 wyroku w całości.
2. Treść zadania nie pozostawia wątpliwości, że aplikanci powinni sporządzić projekt apelacji w zakresie wskazanym powyżej. Nie ma potrzeby sporządzania opinii co do części wyroku nieobjętej zakresem zaskarżenia.
3. W apelacji należy wnosić o zmianę wyroku w zaskarżonej części. Treść zadania nie daje podstaw do formułowania wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku (w całości lub w części) i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Brak okoliczności określonych w art. 386 § 2, 3 i 4 k.p.c.
4. Zakresem zaskarżenia nie należy obejmować oddalenia powództwa Moniki Duraj w zakresie odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej (art. 446 § 3 k.c.). Konieczność wydatkowania po śmierci matki kwoty 878,01 zł na konsultacje psychiatryczne i leki nie wypełnia w sposób oczywisty przesłanki znacznego pogorszenia sytuacji życiowej. W tym zakresie trafnie sąd okręgowy przyjął, że powódka nie wykazała, aby śmierć matki skutkowała znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej powódki w aspekcie majątkowym (ekonomicznym). W pozwie zresztą brak jakichkolwiek twierdzeń powódki, które mogłyby taki wniosek uzasadniać.
5. Zakresem zaskarżenia nie należy obejmować również oddalenia powództwa Michała Duraja co do kwoty 15 000 zł wraz odsetkami. W świetle art. 446 § 1 k.c., roszczeniem o zwrot kosztów pogrzebu można objąć jedynie koszty rzeczywiście poniesione, a nie koszty przyszłe (zob. wyrok SN z 4 czerwca 1998 r., II CKN 852/97).
6. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi 73 254,40 zł (albo po zaokrągleniu 73 254 zł). Opłata od apelacji (obowiązek jej ustalenia zawarty został w poleceniu do zadania) wynosi 3563 zł (3663 – 100 zł)
7. W zakresie zarzutów naruszenia prawa procesowego należy podnieść zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. co do błędnej oceny zeznań powoda i powódki i w efekcie dokonanie

błędnych ustaleń o braku silnej więzi powoda ze zmarłą matką. Zeznania powoda i powódki są w tym zakresie zgodne, brak jest podstaw, aby nie dać im wiary. Co więcej, razi w tym zakresie ocena sądu, który brak wiarygodności tych zeznań upatruje w tym, że powód nie znalazły one potwierdzenia w innych dowodach (w sytuacji, gdy te inne dowody mające potwierdzać te zeznania zostały przez sąd błędnie oddalone). Można wskazać również na wadliwą interpretację złożonych w tej sprawie zeznań – np. w odniesieniu co do decyzji powoda, aby święta spędzać z żoną i dziećmi w Anglii, a nie z matką w Polsce

8. Drugi podstawowy zarzut naruszenia prawa procesowego powinien dotyczyć naruszenia art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., a także art. 278 § 1 k.p.c. Błędnie sąd okręgowy przyjął, że dowody zgłoszone przez powoda na rozprawie są spóźnione i zmierzają jedynie do przedłużenia postępowania. Pomijając brak możliwości zastosowania w tej sprawie reguł prekluzyjnych, dowody te zgłoszone zostały z uwagi na zarzuty pozwanego zgłoszone w odpowiedzi na pozew. W efekcie uznać należy, że dopiero podniesienie zarzutów przez pozwanego skutkowało tym, że konieczne zostało zgłoszenie dodatkowych dowodów przez stronę powodową. Zważywszy, że dowody te były istotne dla ustalenia podstawy faktycznej wyrokowania, błędna była ocena sądu, że dowody te zmierzały jedynie do przedłużenia postępowania.
9. Powyższe wywody sądu okręgowego oparte zostały na błędnym rozumieniu zasady koncentracji materiału dowodowego w kształcie, w jakim obecnie ona obowiązuje w kodeksie postępowania cywilnego. Wbrew twierdzeniom sądu obowiązuje ogólna reguła zawarta obecnie w art. 205¹² § 2 k.p.c., zgodnie strona może przytaczać twierdzenia i dowody aż do zamknięcia rozprawy przed sądem pierwszej instancji. W sprawie nie znajdowały zastosowania przepisy (jak na przykład art. 205³ § 2 k.p.c., czy art. 205¹² § 1 k.p.c.), które by powyższą zasadę ograniczały. W efekcie w ramach zarzutów naruszenia prawa procesowego należało również postawić zarzut naruszenia art. 205¹² § 2 k.p.c.
10. Wraz z zarzutami naruszenia art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. oraz art. 278 § 1 k.p.c. we wnioskach apelacyjnych należy złożyć wniosek w trybie art. 380 k.p.c. o dokonanie kontroli postanowienia dowodowego sądu pierwszej instancji, w którym pominięto wnioski dowodowe strony powodowej.
11. W odniesieniu do zarzutów naruszenia prawa materialnego należało postawić zarzut naruszenia art. 446 § 4 k.c. poprzez jego błędną wykładnię (nieadekwatna do krzywdy powoda wysokość przyznanego zadośćuczynienia). W odniesieniu do oddalenia powództwa w zakresie roszczenia o zwrot kosztów pogrzebu należało podnieść zarzut naruszenia art. 446 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i w efekcie błędne uznanie, że

wypłacony powodowi zasiłek pogrzebowy na podstawie art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podlega zaliczeniu na poczet odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c. Zagadnienie to zostało przesądzone w orzecznictwie. W uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2009 r., III CZP 140/08, wskazano, że zasiłek pogrzebowy przewidziany w art. 77 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie podlega uwzględnieniu przy ustalaniu odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 446 § 1 k.c. Przywołane przez sąd okręgowy orzeczenia w świetle wskazane uchwały uznać należy za nieaktualne.

12. W apelacji należy sformułować także wniosek o zasądzenie kosztów postępowania za drugą instancję.
13. Z uwagi na datę doręczenia pełnomocnikowi powodów odpisu wyroku wraz z jego uzasadnieniem w dniu 27 stycznia 2025 r., apelacja powinna być wniesiona najpóźniej w dniu 10 lutego 2025 r.
14. Najistotniejsze elementy wpływające na ocenę rozwiązania zadania to:
  - a) sporządzenie apelacji, a nie opinii,
  - b) właściwe sformułowanie zakresu zaskarżenia oraz wniosków apelacyjnych korespondujących z tym zakresem,
  - c) dostrzeżenie oraz opisanie aspektów naruszenia prawa procesowego i materialnego, co powinno znaleźć wyraz w zarzutach apelacyjnych oraz w uzasadnieniu apelacji,
  - d) zachowanie wszystkich wymagań formalnych apelacji,
  - e) przedstawienie właściwego wywodu, logicznej i pełnej argumentacji, poprawne posługiwanie się językiem prawniczym;
  - f) wniesienie apelacji w ustawowym terminie,